

مهدی موعود

ترجمہ

جلد نیردہم سجاد الانوار

عکلامہ مجلسی

ترجمہ: علی دوانی

باویرایش جدید

ضمیمہ:

فہرست اعلام، اماکن، آیات و روایات

سرشناسه	مجلسی، محمد باقرین محمدتقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.
عنوان قراردادی	بحارالانوار، فارسی. برگزیده.
عنوان و نام پدیدآور	مهدی موعود ترجمه جلد سیزدهم بحارالانوار علامه مجلسی به ضمیمه فهرست اعلام، اماکن، آیات و روایات / مترجم علی دوانی.
وضعیت ویراست	: ویراست ۱۲.
مشخصات نشر	: تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۹.
شابک	: 978-964-440-433-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق.-.
موضوع	: احادیث شیعه -- قرن ۱۲ ق.
موضوع	: مهدویت.
شناسه افزوده	: دوانی، علی، ۱۳۰۸-۱۳۸۵، مترجم.
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۱۳۰۴۲۱۴۵/م۳/ب۱۳۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۱۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۶۸۵۲۳

تهران - خیابان پامنار - بلیه هشتم - پلاک ۱۲ و ۱۸ تلفن: ۳۳۹۳۳۳۷۷ - ۵۵۶۲۰۴۱۰ - ۵۵۶۲۷۴۴۹
 فروشگاه: تهران - خیابان انقلاب - بازار چهار کتاب - پلاک ۱۰ تلفن: ۶۶۴۸۲۲۴۶ - ۶۶۴۰۸۴۴۱
www.darolkotob.com instagram: @darolkotob

مهدی موعود علی‌السلام

ترجمه جلد سیزدهم بحار الانوار علامه مجلسی

مترجم: علی دوانی

ویراستار: سیروس صدوقی

- چاپ چهارم با ویرایش جدید: ۱۴۰۱ ش.
- تعداد صفحات و قطع: ۱۳۶۸ ص، وزیری.
- تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- لیتوگرافی: لوح محفوظ
- چاپ: گوهر اندیشه
- ناشر: دارالکتب الاسلامیه

● شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۴۰-۴۳۳-۷ / ISBN: 978-964-440-433-7

● حق چاپ برای ناشر محفوظ است

قیمت
 ۳۰۰۰۰۰۰ هزار تومان

فهرست رئوس مطالب

۹	مقدمه ناشر
۱۱	مقدمه چاپ بیست و چهارم مهدی موعود
۲۷	تصویر مرجع فقید عالم تشیع مرحوم آیت‌الله بروجردی رضوان‌الله علیه
۲۹	تصویر علامه مجلسی
۳۰	نمونه خط علامه مجلسی
۳۲	سراغاز سخن
۳۹	مقدمه
	باب اول:
۱۶۹	ولادت باسعادت حضرت ولی‌عصر(ع) و سرگذشت مادر بزرگوارش
	باب دوم:
۲۱۵	نامها، لقبها و کنیه‌های حضرت و وجه تسمیه آنها
	باب سوم:
۲۲۰	از بردن نام مخصوص امام زمان(ع) نهی شده است
	باب چهارم:
۲۲۵	صفات بارز و علامات خجسته و نسب عالی امام زمان(ع)
	باب پنجم:
۲۳۵	آیاتی که در روایات اهل‌بیت تأویل به ظهور امام زمان(ع) شده است
	باب ششم:
۲۶۳	آنچه شیعه و سنی از قول خداوند و پیغمبر(ص) راجع به قائم آل‌محمد(ع) نقل کرده‌اند

- باب هفتم:
- ۳۲۴ روایات حضرت امیرالمؤمنین علی(ع) درباره مهدی موعود(ع)
- باب هشتم:
- ۳۴۷ روایات امام حسن و امام حسین(ع)
- باب نهم:
- ۳۵۱ روایات امام علی بن الحسین(ع)
- باب دهم:
- ۳۵۴ روایات امام محمد باقر(ع)
- باب یازدهم:
- ۳۶۱ روایات امام جعفر صادق(ع)
- باب دوازدهم:
- ۳۷۱ روایات امام موسی کاظم(ع)
- باب سیزدهم:
- ۳۷۴ روایات امام رضا(ع)
- باب چهاردهم:
- ۳۷۹ روایات امام محمد تقی(ع)
- باب پانزدهم:
- ۳۸۳ روایات حضرات عسکریین(ع)
- باب شانزدهم:
- ۳۸۹ اخبار کاهنان به ظهور امام زمان(ع)
- باب هفدهم:
- ۳۹۶ گفتار شیخ الطایفه در اثبات وجود آن حضرت
- باب هجدهم:
- ۴۷۹ آنچه از سنن پیغمبران که در وجود زمان امام است و تطبیق غیبتهای آنها با غیبت آن حضرت
- باب نوزدهم:
- ۴۹۴ اخبار معتمّین تاریخ بشر و دفع استبعاد مخالفین غیبت طولانی حضرت ولّی عصر(ع)
- باب بیستم:
- معجزاتی که از وجود اقدس امام زمان(ع) به ظهور رسیده و قسمتی از احوال آن حضرت و سفرای بزرگوارش
- ۶۰۵
- باب بیست و یکم:
- سفرای امام زمان(ع) که در غیبت صغری میان شیعیان و آن حضرت واسطه بودند
- ۶۷۹
- باب بیست و دوم:
- کسانی که به دروغ ادعای بابیت و سفارت کردند
- ۷۱۴

- باب بیست و سوم:
 ۷۳۷ کسانی که صاحب‌الزمان (ع) را دیده‌اند
- باب بیست و چهارم:
 ۸۵۱ خبر سعد بن عبدالله اشعری و تشرف وی به حضور امام زمان (ع)
- باب بیست و پنجم:
 ۸۶۹ علت غیبت امام زمان (ع) و چگونگی انتفاع مردم از وجود اقدس حضرتش در طول غیبت
- باب بیست و ششم:
 ۸۸۳ امتحان شیعیان در زمان غیبت امام زمان (ع) به منظور پاک شدن آنان و منع از تعیین وقت ظهور آن حضرت
- باب بیست و هفتم:
 ۹۲۰ فضیلت انتظار فرج و مدح شیعیان در زمان غیبت و آنچه که شایسته است در آن زمان انجام داده شود
- باب بیست و هشتم:
 کسانی که در غیبت کبری ادعای دیدن امام زمان (ع) را کرده‌اند و سایر احوال آن حضرت در غیبت کبری
- باب بیست و نهم:
 ۹۶۴ کسانی که آن حضرت را در غیبت کبری و نزدیک به زمان مؤلف دیده‌اند
- باب سی‌ام:
 ۹۷۵ علامات ظهور حضرت ولّی‌عصر (ع) و ذکر بعضی از علامات روز رستاخیز
- باب سی و یکم:
 ۱۱۰۳ روز قیام امام زمان (ع) و علائم آن و آنچه بعد از قیام او پدید می‌آید و چگونگی ظهور و مدت دولت آن حضرت
- باب سی و دوم:
 ۱۱۴۱ سیرت و اخلاق و خصوصیات زمان حضرت ولّی‌عصر (ع) و احوال یاران آن حضرت
- باب سی و سوم:
 ۱۱۸۷ آنچه طبق روایت مفضل بن عمر در روزگار آن حضرت در جهان روی می‌دهد
- باب سی و چهارم:
 ۱۲۳۱ در پیرامون رجعت
- باب سی و پنجم:
 ۱۲۸۵ جان‌نشینان مهدی موعود (ع) و آنچه بعد از وی روی می‌دهد
- باب سی و ششم:
 ۱۲۹۰ توقیعاتی که از ناحیه مقدسه امام زمان (ع) شرف صدور یافته است
- ۱۳۱۳ اشعار در مدح و منقبت مهدی موعود (ع)

مقدمهٔ چاپ بیست و چهارم مهدی موعود*

به مناسبت سیصدمین سال رحلت علامه مجلسی

از چاپ اول مهدی موعود در سال ۱۳۳۹ شمسی تاکنون ۲۹ سال می‌گذرد و از آن زمان تا امروز که این کتاب گرانقدر برای بیست و چهارمین بار چاپ و منتشر می‌شود و در دسترس طالبان قرار می‌گیرد، با همهٔ نشیب و فرازی که بازار کتاب و کمبود کاغذ در سنوات اخیر داشته، می‌توان گفت هر سال تجدید چاپ شده است.

استقبال کم‌نظیر از مهدی موعود ترجمهٔ جلد سیزدهم بحار الانوار به قلم نویسندهٔ این سطور به خاطر این است که اولاً مشتمل بر شناخت امام زمان غایب از انظار است، ثانیاً از آثار مشهور علامه مجلسی از منتهای علمای اعلام ماست، و ثالثاً مفصل‌ترین و جامع‌ترین کتاب فارسی پیرامون نجات‌دهندهٔ دنیا و آخرین برگزیدهٔ خداست که به امر مرجع بزرگ عالم تشیع مرحوم آیت‌الله بروجردی ترجمه شده است.

این توجه خاص مردم خدای‌جوی به مسئلهٔ امام غایب نمایانگر اهمیت آن در اذهان عمومی است.

موضوع «مهدی موعود» در اعتقاد مسلمانان جهان یک موضوع متواتر است، یعنی کلیهٔ فِرَقِ مسلمین عقیده دارند هنگامی که جهانیان در بحرانی‌ترین ادوار تاریخ بشر از حل مسائل بین‌المللی و اصلاح اساسی جهان ناتوان بمانند و از خدا رهبری الهی و مردی برتر از مردان نامدار جهان بخواهند که به داد آنها برسد، خداوند امام زمان و مهدی موعود اسلام را آشکار می‌سازد و او که انسانی استثنایی است،

* این مقدمه در بهمن ۱۳۶۸ به رشتهٔ تحریر درآمده است.

جهان را پر از عدل و داد می‌کند از آن پس که پر از ظلم و ستم شده باشد. این رهبر الهی و مرد توانای مافوق بشر از دید ما شیعیان دوازدهمین پیشوای معصوم از دودمان پیغمبر خاتم محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و امیر المؤمنین علی علیه السلام است. او بنا بر مشهور در سال ۲۵۵ هجری در شهر سامره متولد شده است. پدرش امام حسن عسکری علیه السلام و مادرش بانویی به نام نرجس بوده است که به خاطر پنهان ماندن راز حملش و تولد مولود اسرارآمیزش، به نامهای دیگری هم خوانده شده است، چنانکه در آغاز باب اول مهدی موعود می‌بینید.

اعتقاد به ظهور مهدی موعود، تنها عقیده ما شیعیان نیست، بل - همان طور که خاطر نشان ساختیم - در میان مسلمانان قولی است که جملگی بر آنند، با این فرق که اهل تستن در این اعتقاد دو دسته هستند: اکثریت معتقدند مهدی موعود از نسل پیغمبر در بحرانی ترین ایام تاریخ متولد می‌شود و در جوانی قیام می‌کند و دنیا را پر از عدل و داد می‌سازد. و جمعی دیگر عقیده دارند او همان پسر امام حسن عسکری علیه السلام است که در اعتقاد شیعه امامیه، امام دوازدهم می‌باشد.

ممکن است با خواندن این کتاب که ترجمه جلد سیزدهم بحار الانوار علامه مجلسی است، این سؤال برای خواننده‌ای پدیده آید که چرا گاهی اخبار و احادیث مربوط به ظهور مهدی موعود مختلف و احياناً متضاد یا مضموش است؟ در پاسخ می‌گوییم بدیهی است که در طول هزار و چهارصد سال گذشته تاریخ اسلام، بسیاری از فرق مسلمین و کسانی که داعیه قیام به حق یا ناحق داشتند، یا مخالفان عقیده مهدویت، خود یا طرفداران آنها، از این مسئله یعنی قیام و ظهور مهدی با مشخصات ویژه سوءاستفاده کرده و روایات و احادیثی ساخته و پرداخته‌اند تا با منظور آنها منطبق شود، یا اصل مسئله و عقیده به مهدویت گل‌آلود گردد و بدین‌گونه حقیقت امر را بر مردم مشتبه سازند، چنانکه می‌بینیم طرفداران محمد نفس‌الزکیه او را همان مهدی موعود می‌دانستند، و منصور عباسی نام پسرش را محمد و لقبش را مهدی می‌گذاشت تا احادیث مهدی موعود را بر او تطبیق کند و هکذا...

ما در مقدمه مفضل مهدی موعود راجع به واقعیت امام زمان در اعتقاد شیعیان جهان سخن گفته‌ایم و در موارد مختلف کتاب نیز نوشته و توضیح داده و ثابت کرده‌ایم که مهدی موعود تنها پسر امام حسن عسکری علیه السلام است که نامش

«محمد» هم نام پیغمبر و کنیه اش «ابوالقاسم» عین کنیه پیغمبر و نهمین امام معصوم از نسل امام حسین شهید علیه السلام است.

او بنا نبود غیبت کند، ولی چون مردم کم رشد و حق ناشناس، نیاکان معصوم او از جدش امیرالمؤمنین گرفته تا پدرش امام حسن عسکری علیهم السلام را شهید نمودند و از نعمت وجود آن برگزیدگان خدا بهره نرفتند و حتی قصد جان او را کردند، خدا هم وی را که آخرین برگزیده خداست از نظرها غایب گردانید تا هرگاه که جهان و مردم جهان از همه جا مأیوس شدند و رو به درگاه خدا آوردند و چاره کار را از او خواستند، وی را آشکار نماید و جهان آشفته و ظلمانی را به نور جمالش که مظهر عدل خداست، روشن کند و بشریت سرگردان را برای همیشه از پریشانی و بی‌سروسامانی نجات دهد و حکومت واحد جهانی را به دست او در سراسر گیتی مستقر سازد.

دنیا، دنیای عرضه و تقاضاست. با اینکه هرگز از طرف بشر هوی پرست تقاضا برای پذیرش رهبران دینی نبوده، خداوند نعمت وجود پیغمبران و امامان را به آدمیان ارزانی داشت تا حجت خود را بر آنها تمام کند و فردا در سرای دیگر بهانه‌ای نداشته باشند، ولی چون نوبت به آخرین آنها که نقطه پایان خط رسالت الهی است رسید، و با رفتن وی فلسفه اعزاز و تعیین نماینده خدا هم منتفی می‌شد، لذا او را از نظرها غایب گردانید تا وقتی که تقاضا برای پذیرش او به منظور نجات همیشگی انسانها در همه عالم و تمام نقاط روی زمین عمومی شد، وجودش را عرضه بدارد و در شرایط صددرصد مناسب و آمادگی کامل تمام نژادها، بتواند دنیای پوسیده را درهم بکوبد و جهانی نو بر ویرانه آن بنا کند. و این معنی را ما در انبوه احادیث معتبر شیعه و سنی می‌بینیم.

در این احادیث آمده است که حکومت مهدی موعود شرق و غرب عالم را فرامی‌گیرد، همه انسانها در حکومت او به طور مساوی زندگی می‌کنند، اختلاف طبقاتی و تبعیضات نژادی و قوانین بشری و مرزها از میان می‌رود، از تمام زمینهای قابل کشت و آبهای خداداد به منظور عمران و آبادانی جهان استفاده می‌شود، تمام معادنی که تا آن روز قدرت فکر و دست بشر نتوانسته استخراجشان کند مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، برنامه دولت او کار و کوشش و عمران و آبادانی جهان است تا آنچه خداوند در عالم طبیعت برای بهره‌برداری بندگان به ودیعت نهاده و نیز

آزادی و رفاه و آسایش در پناه امنیت کامل و آرامش مطلق تحقق یابد.
در آن روز دین مردم اسلام و قانون همگی قرآن مجید است و مجریان احکام
اسلام و قرآن قائم آل محمد و پیروان او هستند که دلهایی همچون پاره‌های آهن
دارند و از صبح تا شام چند بار در سراسر گیتی بانگ دلنشین «لا اله الا الله و محمد
رسول الله» بلند است. و این است واقعیت مهدی موعود، علت غیبت او و اوضاع جهان
در زمان ظهورش.

به تعبیر دیگر، افلاطون در اندیشه «مدینه فاضله» بود و آن را گم‌شده بشر
می‌دانست. از زمان او تاکنون نیز مردم در سراسر جهان آن را می‌طلبند و به آن
نمی‌رسند. مارکس و انگلس و لنین به مردم وعده‌ها دادند که روز رهایی طبقه کارگر و
زحمتکش و آزادی و آسایش واقعی رنجبران در سایه کمونیزم فرا می‌رسد، و نرسید.
راسل دنیایی که من می‌بینم را به همه وعده می‌داد، و معلوم نیست چه وقت و به دست
چه کسی این دنیای روشن توأم با آرامش و آسایش و زندگی بهتر و شکوفاتر از آنچه
تاکنون بوده است، پدید آید.

تمام ادیان آسمانی وعده عدل و داد جهانی و رفاه و آسایش همگانی در پایان
دوران ظلمانی جهان را داده و پیروان خود را به رسیدن آن روز امیدوار ساخته‌اند که
هنوز تحقق نیافته است.

شیعیان جهان با ادله و براهین عقلی و نقلی ثابت می‌کنند که آن مدینه فاضله و
جهان نو، و عدل و دادی که همه پهنه زمین را فراگیرد، فقط به دست آخرین برگزیده
خدا و نجات‌دهنده دنیا امام زمان حجة بن الحسن العسکری عجل الله تعالی فرجه
جامه عمل به خود می‌پوشد و بس. پس:

از غم هجر مکن ناله و فریاد که من

زده‌ام فالی و فریادرسی می‌آید

به طوری که می‌بینید، کتاب با عظمت مهدی موعود تنها در بردارنده شناخت
موعودی که جهان انتظار او را می‌کشد نیست، بلکه دایرة‌المعارفی از علوم و
اندیشه‌های اسلامی است که اگر به خاطر قطور شدن بیشتر کتاب نبود، به خوبی در
فهرست اعلام آن تجلی می‌نمود.^۱

۱. در این چاپ که با ویرایش جدید منتشر می‌گردد فهرست اعلام نیز اضافه شده است.